

GYIK

Luxembourg, 2017. szeptember 28.

2016-os éves jelentés - Gyakran ismételt kérdések

1. Ellenjegyezte a Számvevőszék a 2016-os beszámolót?

Igen. Mint 2007 óta minden pénzügyi évben, a 2016-os év tekintetében is ellenjegyeztük a beszámolót, azaz hitelesítő véleményt adtunk annak megbízhatóságáról. Megállapítottuk, hogy a 2016-os beszámoló minden lényeges szempontból híven tükrözi az Európai Unió pénzügyi helyzetét és a tárgyévben elért eredményeit.

A beszámoló véleményezése mellett arról is kötelesek vagyunk nyilatkozni, hogy ellenőrzésünk alapján a kifizetések az uniós jogszabályok szerint történtek-e. Az elmúlt években folyamatosan javult a kifizetések becsült hibaszintje: 2014-ben: 4,4%; 2015-ben: 3,8%; 2016-ban: 3,1% volt. Emellett 2016-ban az ellenőrzött kiadások mintegy felét – elsősorban a jogosultságalapú kifizetéseket – nem jellemezte lényeges hibaszint.

Ezért azóta, hogy 1994-ben megkezdtük a megbízhatósági nyilatkozatok kiadását, most először adunk – 2016-ra nézve – az év kifizetéseire vonatkozóan korlátozott, nem pedig elutasító véleményt.

2. Mi jelent a „hitelesítő/korlátozott/elutasító vélemény”?

A „hitelesítő” vélemény azt jelenti, hogy a számadatok megbízható és valós képet mutatnak, és megfelelnek a pénzügyi beszámolás szabályainak. „Korlátozott” a vélemény akkor, ha a számvevők nem tudnak hitelesítő véleményt adni, de a feltárt problémák nem általános érvényűek, azaz nincsenek jelen a teljes sokaságban. Az „elutasító” vélemény arra utal, hogy széles körben állnak fenn problémák.

3. Mi a „lényeges hibaszint”?

Az ellenőrzési szaknyelvben ez azt a szintet jelenti, amely alatt a hibáknak nincsen jelentős hatása. Lényegesnek tekinthető az a hibaszint, amely valószínűsíthetően befolyásolja az ellenőrzési jelentés

ECA Press

Mark Rogerson – szóvivő

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – sajtófelelős

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

felhasználójának döntését. A Számvevőszék és a Bizottság egyaránt 2%-os küszöböt alkalmaz a lényegesség meghatározásához.

4. Mi a „jogosultság-, illetve a költségtérítés-alapú kifizetés”?

Jogosultságalapú rendszerek azok, ahol a kifizetés bizonyos feltételek teljesítésén alapul. Ilyenek többek között a hallgatói és kutatói ösztöndíjak (a „Versenyképesség” terület kiadásain belül), a mezőgazdasági termelőknek nyújtott közvetlen támogatások („Természeti erőforrások”), valamint az uniós alkalmazottak bére és nyugdíja („Igazgatás”).

Költségtérítés-alapú kifizetések esetén az Unió a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, támogatásra jogosult költségeket téríti meg. Ilyen kifizetéseket teljesítenek például kutatási projektek (a „Versenyképesség” terület kiadásain belül), regionális és vidékfejlesztési beruházás-támogatási, illetve képzési rendszerek („Gazdasági, társadalmi és területi kohézió” és „Természeti erőforrások”) és fejlesztési támogatási projektek („Globális Európa”) részére.

5. Javul-e az uniós pénzgazdálkodás?

Igen. Az elmúlt években folyamatosan javult a kifizetések becsült hibaszintje: 2014-ben: 4,4%; 2015-ben: 3,8%; 2016-ban: 3,1% volt. Emellett 2016-ban az ellenőrzött kiadások mintegy felét nem jellemezte lényeges hibaszint. Az elmúlt néhány évben azt is megállapítottuk ellenőrzéseink során, hogy jelentősen javultak a Bizottságnál és a tagállamokban működő belső kontrolllok.

6. Terveik szerint min változtatnak majd a jövőben?

A 2017-es lesz az első olyan év, amelynek során az uniós költségvetés összes területén a kiadások jelentős részét a 2014–2020-as TPK-ra alkalmazandó új szabályok szerint folyósítják majd. A jogalkodók a kiadásokra vonatkozóan új, szigorúbb szabályozást fogadtak el. Továbbá – amint azt az elmúlt néhány évben ellenőrzéseink során megállapítottuk – jelentős mértékben javultak a Bizottságnál és a tagállamokban működő belső kontrolllok. A jövőt illetően arra számítunk – feltételezve, hogy a belső kontrolllok továbbra is megelőzik, feltárják, illetve kijavítják a hibákat –, hogy a kiadások szabályszerűségének ellenőrzésekor még inkább támaszkodhatunk ezekre. E módszerrel nyilvánvalóbbá tudjuk tenni, hogy hol maradtak továbbra is hiányosságok, és jobban elő tudjuk segíteni az elszámoltathatóság és az uniós pénzgazdálkodás továbbfejlesztését. 2017-ben mindez a kohézió területén kerül kísérleti szakaszba.

Nem elég azonban, ha a pénzüsszegek kiadása csupán a szabályoknak megfelelően történik. Az uniós adófizetők azt is meg szeretnék tapasztalni, hogy az Unió optimálisan használja fel a pénzüket. Ezért szánunk több időt és erőforrást „teljesítmény-ellenőrzésekre”, vagyis annak vizsgálatára, hogy eredményesek-e az uniós szakpolitikák és hogy a kiadási programok során valóban optimálisan használják-e fel a pénzüsszegeket.

7. A becsült hibaszint még mindig 3,1%. Ez mit jelent pontosan?

A 3,1%-os arány arra a pénzösszegre vonatkozó becslés, amelyet nem kellett volna kifizetni az uniós költségvetésből, mivel azt nem az uniós szabályoknak megfelelően használták fel, és emiatt nem felelnek meg sem azoknak a céloknak, amelyeket a Tanács és a Parlament a vonatkozó uniós jogszabályokkal, sem azoknak, amelyet a tagállamok az egyes nemzeti szabályozások révén kívántak elérni.

A típushibák között szerepelnek például a nem támogatható kedvezményezetteknek vagy projekteknek folyósított kifizetések, valamint a közbeszerzési szabályok nem megfelelő alkalmazása egyes szolgáltatások vagy áruk beszerzése, illetve beruházások végrehajtása során.

Az általunk becsült hibaszint statisztikai minta vizsgálatán alapul: ellenőrzésünk alapján 95%-os bizonyossággal állítjuk, hogy a hibaszint 2,2% és 4,0% között van. Továbbá a 3,1%-os adat az uniós költségvetés valamennyi területének és valamennyi kiadástípusnak az átlagát fejezi ki. A becsült hibaarány az összes kifizetés mintegy felét kitevő jogosultságalapú kifizetések esetében 2% alatt maradt.

8. 2016-ban az uniós költségvetés teljes összege 136,4 milliárd euró, a hibaszint pedig 3,1% volt. Azt jelenti ez, hogy az uniós pénzüsszegekből 4,23 milliárd eurót elpazaroltak?

Ez a megközelítés félrevezető lehet, mivel nagy különbség van a „hiba” és a „pazarlás” között. Tesztelésünk során azt ellenőrizzük, hogy az uniós pénzüsszegeket a tervezett célokra költötték-e el, hogy megfelelően számították-e ki az elszámolt költségeket, és hogy teljesültek-e a támogathatósági követelmények. A 3,1%-os adat ezekre a tényezőkre vonatkozik.

A hibák egy része olyan kifizetésekhez kapcsolódik, amelyek esetében nem teljesültek a támogathatósági feltételek: ilyen eset például, ha az Unió annak ellenére nyújtott kutatási célú támogatást egy kis- vagy középvállalkozásként besorolt vállalkozásnak, hogy az teljes egészében egy nagyvállalat tulajdonában volt, vagy ilyen az is, ha egy gazdálkodó helytelenül jelentette be a területe nagyságát.

Az ilyen esetekben az uniós támogatások akkor is kedvező hatást gyakorolhattak és hasznot hozhattak, ha felhasználásuk során nem tartották be maradéktalanul a vonatkozó követelményeket. Másrészt az is előfordulhat, hogy egyes kiadások jogszerűek és szabályosak, de nem termelnek hasznot: példa erre az olyan kikötői infrastruktúra, amelynek építése során nem veszik figyelembe a várható jövőbeni teherforgalmat.

9. Hogyan merülnek fel hibák?

Hibák akkor merülnek fel, ha a kedvezményezettek az uniós támogatások igénylésekor nem tartják be a szabályokat. Ahhoz, hogy uniós támogatásra jogosultak lehessenek, a kedvezményezettek kötelesek betartani bizonyos uniós, illetve számos esetben tagállami szabályokat is. A szabályok célja annak biztosítása, hogy a kiadások révén ne sérüljön a belső piac működése (többek között a közbeszerzési és

az állami támogatási szabályok), valamint hogy azok megfeleljenek a Tanács és a Parlament által kitűzött céloknak.

Hiba akkor merül fel, ha ezeket a szabályokat megszegik: például a mezőgazdasági termelők helytelenül jelentik be területük nagyságát, a projektgazdák nem tartják be a közbeszerzési szabályokat, vagy a kutatóközpontok az Unió által finanszírozott projektekhez nem kapcsolódó költségek megtérítését igénylik. A 2016-os éves jelentés példákat is tartalmaz az ellenőrzéseink során talált hibákra.

10. Ha a becsült hibaszint 2016-ban a kifizetésekre vonatkozóan 3,1%, ez azt jelenti, hogy az uniós költségvetés 96,9%-át a szabályoknak megfelelően költötték el?

Igen, amennyiben csak a számszerűsíthető hibákat vesszük figyelembe. Az uniós kiadásokra vonatkozó számvevőszéki vélemény az összes kiadási területet lefedő, átfogó mintán alapul. A mintában szereplő tranzakciókat részletes vizsgálatnak vetjük alá, ezután a feltárt hibákat lehetőség szerint számszerűsítjük, és ezek alapján számítjuk ki a becsült hibaszintet.

Számos hibát azonban nem számszerűsítünk: ilyen például a közbeszerzési szabályok enyhébb megszegése, a nyilvánosságra hozatallal kapcsolatos szabályok betartásának elmulasztása vagy az uniós irányelvek nem megfelelő átültetése a tagállami jogba. Az ilyen hibák tehát nem számítanak bele az általunk becsült hibaszintbe.

11. A feltárt hibák csalásnak minősülnek?

Az esetek többségében nem.

A csalás szándékos, haszonszerzési célú megtévesztést jelent. Noha a szabványos ellenőrzési eljárások nem feltétlenül alkalmasak a csalások felderítésére, minden évben előfordul, hogy teszteléseink során néhány csalásgyanús esetre bukkanunk. 2016-ban a körülbelül 1000 ellenőrzött tranzakció közül 11 alkalommal észleltünk csalásgyanús esetet. Ezeket kivétel nélkül jelentjük az Európai Csalás Elleni Hivatalnak, az OLAF-nak, amely a tagállami hatóságokkal együttműködve kivizsgálja az ilyen eseteket, és adott esetben megteszi a szükséges intézkedéseket.

12. A Bizottság és a tagállamok egyaránt rendelkeznek hatáskörrel a hibák megelőzéséhez és felmerülésük esetén a javításukhoz. Ez mennyire befolyásolja a hibaszintet?

A tagállami hatóságok és a Bizottság által végrehajtott korrekciós intézkedések kedvezően befolyásolták a becsült hibaszintet. Ezen intézkedések nélkül az általunk becsült általános hibaszint 1,2%-kal magasabb lett volna.

Ezenkívül elegendő információ állt rendelkezésre ahhoz, hogy a fennmaradó hibák jelentős részét megelőzzék, illetve feltárják és kijavítsák. Ha ezeket az információkat felhasználták volna, akkor a „Gazdasági, társadalmi és területi kohézió” és a „Globális Európa” összes kiadásainak becsült hibaszintje 2016-ban a 2%-os lényegességi küszöb alatt maradt volna. Meggyőződésünk szerint ezen a

példán jó látható, hogy a meglévő kontrollok megfelelőek, ám azokat megfelelően végre is kell hajtani.

A 2016-os éves jelentés és a hozzá kapcsolódó SAJTÓCSOMAG 23 uniós nyelven elérhető honlapunkon (eca.europa.eu)